

ב"ה

פרשת ויחי

השבעה לי

ויחי מז, לא.

"ונשאתני ממצרים"

בהתחלת פרשת ויחי נאמר: "ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה". וידוע הפירוש בזה על דרך הרמז – ששבעה עשר שנותיו המובהרות ("י"ז בגימטריא "טוב") חי יעקב אבינו בארץ מצרים¹, וכביאור אדמו"ר הזקן בעניין זה: מכיון ש"את יהודה שלח לפניו אל יוסף להורות לפגיו גושנה"², "לתקן לו בית תלמוד שמשם תצא הוראה"³, - הנה על ידי לימוד התורה (לאסוקי שמעתא אליבא דהלכתא) וההנהגה בדרכי התורה אזי נעשים חיים ראויים לשמם – "ויחי" - גם במצרים⁴.

וההוראה מזה: גם כאשר בני ישראל נמצאים בגלות - ארץ מצרים ("כל המלכיות נקראות על שם מצרים"), מפגי גזירת הקב"ה על כללות ענין הגלות - צריכים הם לגלות את הכוונה והתכלית שבענין הגלות - לעשות שם "בית תלמוד שמשם תצא הוראה", ועל ידי זה - לאחד את כל בני ישראל הנמצאים בגלות, ברוח התורה.

וכפי שאחדות זו הודגשה ביותר בגלות מצרים - שבה היו כל בני ישראל (למקטנם ועד גדולם) מרוכזים ביחד בקירבת מקום - בארץ גושן שבמצרים, מה שאין כן בגלויות שלאחרי זה (גלות בבל, מדי ופרס, יון ורומי) שנתפזרו בכמה וכמה ארצות.

... וכאשר ההנהגה היא באופן האמור - אזי נפעל הענין ד"ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה", כמנין "טוב", כלומר, שגם ימי הגלות האחרונים נעשים כבר ימים טובים, וזוהי ההכנה לאמיתית הענין ד"ימים טובים" - כאשר יהפכו ימים אלו (ימי הצומות) לימים טובים וימי ששון ושמחה.

¹ ראה בעה"ט עה"פ. וראה אוה"ת ויחי שנד, סע"א.

² יגש מו, כח.

³ פרש"י עה"פ.

⁴ "היום יום" - י"ח טבת.

והנה, גם כאשר נמצאים במצרים בסוף זמן הגלות במעמד ומצב ד"ויחיי" (על ידי ההנהגה על פי הוראת התורה, "בית תלמוד שמשם תצא הוראה") – חס ושלום לחשוב שהגלות הוא המקום המתאים ליהודי, יהודים בגלות הם במעמד ומצב ד"בנים שגלו מעל שולחן אביהם"! ולכן, כל זמן שיהודי נמצא עדיין במצרים הרי הוא מכריז וצועק ללא הרף: "ונשאתני ממצרים!!" מה יש ליהודי לחיות במצרים!?

וכמודגש בסיפור שבהתחלת פרשת ויחי - שיעקב אבינו שלח לקרוא ליוסף, וביקש ממנו: "אל נא תקברני במצרים. . . ונשאתני ממצרים וקברתני בקבורתם" (במערת המכפלה), ועד שביקש ממנו "השבעה לי":

יעקב אבינו לא הסתפק בזה שיוסף בנו יבין מעצמו (ובפרט בהיותו "בן זקונים") שאין מתאים לקברו במצרים בה בשעה שישנה "מערת המכפלה" [ובפרט שמספר המקומות ב"מערת המכפלה" היה מתאים בדיוק לארבע זוגות - עד ליעקב ולאה], ואף שיוסף לא היה זקוק לזירוז מיוחד בענין זה, שלח יעקב לקרוא ליוסף (מבלי להתחשב בכבוד המלכות) וביקש ממנו "אל נא תקברני במצרים. . . ונשאתני ממצרים", ויתירה מזו: יעקב אבינו לא הסתפק בהבטחתו של יוסף "אנכי אעשה כדברך", אלא הוסיף לבקש ממנו "השבעה לי" - הבטחה באופן של שבועה!

וכמדובר כמה פעמים - כל סיפורי התורה אינם סיפורים בעלמא חס ושלום, כי אם הוראות בנוגע להנהגה בפועל לכל אחד ואחת מישראל (לא רק ל"יחידי סגולה"), ובכל הזמנים כולם, מכיון ש"התורה היא נצחית":

יהודי צריך לבקש ולצעוק להקב"ה ללא הרף - "ונשאתני ממצרים!" הוא נמצא אמנם במעמד ומצב ד"ויחיי", הוא לומד תורה ומקיים מצוות, נותן צדקה וכו' - אבל הגלות אינו מקומו ומעמדו ומצבו האמיתי, ולכן מבקש הוא מהקב"ה - ומשביעו (כביכול) - "ונשאתני ממצרים!" רצונו לצאת מהגלות!!

ואינו מסתפק בזה שכתוב ב"ספרים" אודות ביאת משיח והגאולה העתידה, אלא הוא בעצמו מבקש מהקב"ה - ללא הרף - על ענין הגאולה: "ותחזינה עינינו בשובך לציון ברחמים!" וגם לאחרי שביקש זאת בתפלת מנחה, הרי בתפלת מעריב שלאחרי זה (בסמיכות זמן) חוזר הוא ומבקש על ענין הגאולה, וכן הלאה. כלומר, שהוא מבקש ללא הרף - "ונשאתני ממצרים!"

והדיוק בזה הוא - "ונשאתני ממצרים", לשון המורה על ענין של עליה, מכיון שדוקא על ידי ירידת הגלות נפעל עילוי גדול ביותר - כיתרון האור מן החושך. ועל דרך שאמר הקב"ה ליעקב אבינו בקשר עם ירידתו

למצרים - "ואנכי אעלך גם עלה"⁵, כלומר, שעל ידי הירידה למצרים נפעל עילוי גדול יותר - שתי עליות, "אֶעֱלֶךָ גַם עֲלֶיךָ".

...ועד שהקב"ה ממלא את בקשת בני ישראל - "ונשאתני ממצרים" - ומוציא את כל בני ישראל מהגלות, בחסד וברחמים, ובקרוב ממש, באופן ד"ארו עם ענני שמיא", ומביאם לארצנו הקדושה כפי שהיא בשלימותה, ובתכלית השלימות - "כי ירחיב ה' אלקיך את גבולך", כלומר, שבני ישראל מקבלים מאת הקב"ה - מידו המלאה הפתוחה הקדושה והרחבה - את כל השטחים השייכים לארץ דעשר אומות, כולל "קני קניזי וקדמוני", כפי שהבטיח הקב"ה ב"ברית בין הבתרים" (שבה נגזרה גם גזירת הגלות) - "לזרעך נתתי את הארץ הזאת".

קטע משיחת עשרה בטבת, רשימת השומעין בלתי מוגה.

תו"מ ה'תשמ"ג ח"ב ע' 770.

⁵ יגש מו, ד.

פרויקט זו נוסד בימי השבעה לזכרון ולעי"נ הרב גבריאל נח זוגתו רבקה הי"ד
- שלוחי כ"ק אדמו"ר במומבאי, אינדיא

נדפס ומופץ ע"י הרה"י ר' שלמה לרר ומשפחתו שיחיו
שלמה נחמ"ה, צבי"ה זלאטע רייזל, שמואל, מנחם מענדל, ישראל אריה לייב, יוסף יצחק,
שניאור זלמן, חיה מושקא, אברהם דוד, אהרן, חנה